

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116225283
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8116225283.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobkyne: I. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, zastúpená: D.. Milan Szöllösy, advokát, so sídlom Košice, Mlynská 28, proti žalovanému: I. - J. H., so sídlom C. S., T., O.: XXXXXXXX, o náhradu škody z ublíženia na zdraví a prísl., o odvolaní strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 11C/244/2016-233 z 22.01.2020 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok s upresnením III. výroku o trovách prvoinštančného konania tak, že o výške náhrady trov prvoinštančného konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaných strán sporu súd prvej inštancie, v poradí už druhým napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi 10.596 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

III. Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny“.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 420 ods. 1, ods. 3, § 427 ods. 1, ods. 2, § 444 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a/, § 11 ods. 6 písm. a/, b/, ods. 8, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001Z.z., § 2 ods. 2, § 4 ods. 1 - 3, § 5 ods. 2, ods. 4, § 7 ods. 1, ods. 3, ods. 6, § 8 ods. 1, ods. 4, § 10 ods. 1, ods. 4 zák. č. 437/2004Z.z. Výrok o trovách konania ustanoveniami § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa žalobou zo dňa 07.02.2016 sa domáhala náhrady škody z ublíženia na zdraví predstavujúcu náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia za psychické následky a poruchy sexuálnej funkcie, ktoré nastali v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 27.01.2014, ktorú zavinil vodič traktora M. F.. Jeho prevádzkovateľ mal uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovaným. Nárok preukázala lekársym posudkom E.. C. B., ktorá ohodnotila položku 255 a 323a spolu 3700 bodmi pri hodnote 17,66 Eur/1 bod, náhrada činí 65.342 Eur. Uvedený nárok uplatnila u žalovaného listom z 02.08.2016, ktorý však žalovaný odmietol 09.08.2016. Žiadala preto priznať aj úroky z omeškania zo žalovanej sumy 65.342 Eur vo výške 5% ročne od 10.08.2016 do zaplatenia. Žalobkyňa uplatnila aj nárok na 50% zvýšenie náhrady za sťaženie

spoločenského uplatnenia vzhľadom na to, aké vážne následky úraz zanechal, žalobkyňa sa stala invalidnou s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť 75%, navyše úraz utrpela v produktívnom veku 38 rokov. Pred úrazom bývala samostatná a rozhodná, po úraze je nerozhodná, precitlivlá, náladová a plačlivá. Nie je trezlivá, nedarí sa jej sústrediť na prácu, má problémy s krátkodobou pamäťou. Žiadala preto priznať aj sumu 32.671 Eur.

4. Dňa 27.01.2014 došlo k dopravnej nehode, ktorú zaviniel vodič M. F., ktorý na ceste pri otáčaní sa s traktorom, ktorý riadil, vošiel do jazdnej dráhy osobného motorového vozidla, s ktorým sa zrazil a následne toto motorové vozidlo narazilo do konštrukcie zastávky E., kde sa nachádzala žalobkyňa. Tá v dôsledku zrážky utrpela mnohopočetné zranenia a to pomliaždenie mozgu s krvácaním v pravej čelovej a spánkovej oblasti, úrazové podpavučnicové krvácanie v pravej spánkovej oblasti a oboch stranách záhľavia, trieštivú zlomeninu pravého lícečelustného komplexu, trieštivú zlomeninu prednej steny pravej čelustnej dutiny, zlomeniu klbového výbežku pravej strany sánky s posunom úlomkov, trieštivú zlomeninu pravého ramena sánky, krvné podliatiny, vzduch v podkoží oboch strán tváre a mnohopočetné tržnozmliaždené rany oboch strán tváre, tržnú ranu pravej ušnice, zlomeninu 6. až 9. rebra vľavo so zakrvácaním do ľavej podhrudničnej dutiny, zlomeninu hlavičiek štvrtého, piateho, deviateho až jedenásteho pravých rebier s prienikom vzduchu do pravej pohrudničnej dutiny, pomliaždenie a otras srdca, trieštivú kompresívnu zlomeninu tela piateho hrudného stavca s posunom úlomkov do miechového kanála so zlomeninou oboch kĺbových výbežkov a prvého priečného výbežku, zlomeniny oboch kĺbových výbežkov 6. hrudného stavca, zlomeniny pravých priečných výbežkov 7. až 10. hrudného stavca, odlomenie predobočného ľavého horného okraja tela 10. hrudného stavca, zlomeninu pravej strany krížovej kosti v blízkosti skĺbenia so sedacou kosťou, zlomeninu oboch ramienok ľavej lonovej kosti, tržne zmliaždenú ranu pravého predkolenia, mnohopočetné povrchové tržné zmliaždené rany oboch predkolení, reznú ranu palca ľavej nohy, trieštivú zlomeninu pravého stehna, trieštivú zlomeninu pravého predkolenia a úrazový šok s vykrvácania.

5. Voči M. F. bolo vedené trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona, to však bolo podmiennečne zastavené podľa § 216 ods. 1 Trestného zákona uznesením Okresnej prokuratúry Prešov XPv XX/XX/XXXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX. Prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorým škoda bola spôsobená, mal v čase nehody uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel so žalovaným. Lekárskym posudkom E.. D. J. bolo sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne v dôsledku spomínanej dopravnej nehody vyčíslené na 7.380 bodov. Žalobkyňa si na základe tohto lekárskeho posudku uplatnila voči žalovanému nárok na náhradu škody vo výške 88.031 Eur a tiež náhradu za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 63.320,50 Eur v konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 9C/513/2015, pričom sa jednalo len o somatické následky.

6. Na základe žiadosti súdu bol v spore 9C/513/2015 vypracovaný znalecký posudok č. XXX/XX znaleckou organizáciou forensic.sk. Úlohou znaleckej organizácie bolo okrem iného vypracovať posudok o sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne pri dopravnej nehode z 27.01.2014. Zo znaleckého posudku vyplýva, že žalobkyňa bola v dôsledku dopravnej nehody dlhšiu dobu hospitalizovaná, a to od 21.02.2014 do 31.03.2014 na oddelení úrazovej chirurgie M. H., opakovane na tomto oddelení bola od 04.08.2014 do 15.08.2014, potom od 25.08.2014 do 03.09.2014 vo VN Z. H., od 03.02.2015 do 03.03.2015 absolvovala kúpeľnú liečbu v J. Q. Q. a podrobila sa opakovane viacerým vyšetreniam na očnom a neurologickom oddelení a napokon dňa 20.10.2014 absolvovala aj psychologické vyšetrenie u H.. I. P.. Psychologička pritom dospela k záveru, že aktuálne výsledky kognitívnych výkonových skúšok zodpovedajú veku primeranej norme. Zistené bolo u žalobkyne depresívne ladenie a náladová instabilita.

7. U žalobkyne bolo vykonané znaleckou organizáciou traumatologické vyšetrenie dňa 04.10.2016 a v ten istý deň aj psychiatrické vyšetrenie znalcom E.. J. P.. Žalobkyňa u tohto znalca sa vyjadrovala aj k svojmu sexuálnemu životu po nehode, ktorý sa zmenil v tom, že s manželom používajú len klasickú polohu na rozdiel od minulosti, uviedla však, že bolesti pri styku nemá a niekedy sex aj sama iniciuje. Uviedla tiež, že predtým bola vitálna, sebestačná, akčná, to jej teraz chýba. Má problém s krátkodobou pamäťou. Depresie nemá, je skôr veselej povahy, aj keď ju dokáže hocičo rozplakať. Zmeny nálad nemá. Nemala potrebu po nehode vyhľadať psychológa, psychologičku navštívila len raz kvôli posudkovej lekáre. Povahovo sa nezmenila, viac vecí zľahčuje. Necíti sa duševne chorá.

8. Znalec po vyšetrení zistil u žalobkyni príznaky diskkrétnej poúrazovej kognitívnej poruchy so spomalením psychomotorického tempa, oslabením tenacity pozornosti, krátkodobej pamäti, diskrepanciu medzi verbálnou a performačnou (názorovou) zložkou intelektu, predĺženie reakčného času, zvýšenú unaviteľnosť, meteosenzitivitu a poúrazovú zhoršenú cefaleu. Osobnosť žalobkyně bola premorbídne priemerne diferencovaná, adjustovaná, vitálna, extrovertovaná, komunikatívna, aktuálne bez organických zmien s vynútenou zmenou životného štýlu a záujmov, s vytesňovaním negatívnych zážitkov, sklonomi k bagatelizácii a disimulácii.

9. Znalec zisťoval heteroanamnestické údaje aj od brata žalobkyně D. J. a ten uviedol, že pokiaľ ide o psychiku žalobkyně po úraze, znáša to úžasne, snaží sa to brať z tej lepšej strany, však mohlo byť aj horšie. Nemyslí si, že by sa vnútorne zožierala. Kvôli tomu nebýva smutná, neplače. Povahovo sa mu nezdá byť zmenená, nie je podráždená, ani hádavá, niekedy ju bolí hlava. Pokiaľ ide o pamäť, sem tam jej niečo vypadne.

10. Znalecká organizácia vyčíslila celkové sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyně 3.555 bodmi a to predovšetkým za somatické následky a psychický následok bol zohľadnený len v jednej položke č. 253, čo sú vážne mozgové a duševné poruchy pri ťažkom poranení hlavy. Náhrada za túto položku bola určená 400 bodmi, znalecká organizácia však ju zvýšila o 50% s poukazom na § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. a to vzhľadom na vek žalobkyně v čase úrazu a rozsah sťaženia spoločenského uplatnenia, takže táto položka predstavovala po navýšení 600 bodov. Voči tejto časti znaleckého posudku žalovaný nemal pripomienky, čo uviedla jeho zástupkyňa na pojednávaní 11.04.2018.

11. K žalobe o náhradu škody za psychické následky žalobkyňa pripojila lekársky posudok E.. C. B. - psychiatra a sexuológa, ktorý je z 11.03.2016. V ňom sa uvádza ako začiatok liečenia ten istý dátum, teda 11.03.2016 s tým, že liečba trvá. Lekárka ohodnotila sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyně v dôsledku predmetnej nehody až 3.700 bodmi za dve diagnózy: položku 255 - vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií a položku 323a - porušenie súvislostí panvového prstenca s poruchou statiky chrbtice a funkcie dolných končatín, ktorú však použila per analogiam, pretože ide o poruchu sexuálnej funkcie, ktorá samostatnou položkou v prílohe k zákonu 437/2004 Z.z. uvedená nie je. Položku 255 pritom ohodnotila 1.000 bodmi a položku 323a 850 bodmi a tieto body navýšila o 100%, čo odôvodnila obmedzením alebo stratou možnosti poškodenej uplatniť sa v živote a spoločnosti, ktorú mala vo veku, v ktorom došlo k ublíženiu na zdraví.

12. Žalobkyňa listom z 02.08.2016 uplatnila u žalovaného nárok na náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa pripojeného lekárskeho posudku E.. B. vo výške 98.013 Eur. List bol žalovanému doručený 05.08.2016.

13. Žalovaný hneď 09.08.2016 reagoval písomne a oznámil žalobkyni, že mimosúdne vysporiadanie nároku je ukončené. Žalobkyňa si totiž už skôr uplatnila u žalovaného nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa lekárskeho posudku E.. J., na základe ktorého žalovaný poskytol jej čiastočné plnenie a so zvýškom nároku sa žalobkyňa obrátila na súd, kde sa konanie vedie pod sp.zn. 9C/513/2015, pričom o nároku rozhoduje súd na základe znaleckého dokazovania.

14. V spore 9C/513/2015 bol vypracovaný aj doplnok k znaleckému posudku, ten sa týkal predovšetkým somatických následkov. V tomto doplnku sa však uvádza dátum, kedy už bolo možné vypracovať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyně a to rok po ukončení jej liečenia, t.j. 10.06.2016.

15. Rozhodnutím J. H. z 24.02.2015 bol žalobkyni priznaný od 27.01.2015 invalidný dôchodok vo výške 281,60 Eur mesačne. Invalidita jej bola priznaná na základe odborného posudku o invalidite spracovanom posudkovým lekárom sociálnej poisťovne, ktorým bola miera poklesu schopnosti žalobkyně vykonávať zárobkovú činnosť určená na 75%. Ako vyplýva z posudku, zdravotné postihnutie žalobkyně nastalo po úraze, ide o stav po úraze panvy, zlomeninách kostí a syfýzy, ťažké poruchy pohybu s trvalým dráždением nervov, so závažnejšími parézami a svalovými atrofiami.

16. Žalobkyňa na pojednávaní ohľadom svojich psychických následkov po dopravnej nehode uviedla, že má pocit akoby bola stále v strese, je vznetlivá a plačlivá, hneď sa rozľúťosť. Mrzí ju, že nie je taká

sebestačná ako predtým, navyše pri prácach v domácnosti sa hneď unaví, máva migrény, kvôli ktorým je liečená na neurológii. Má problémy s krátkodobou pamäťou a musí si zapisovať, čo má kúpiť alebo kedy má ísť k lekárovi. K sexuálnemu životu uviedla, že teraz už nemá takú chuť na sex ako pred nehodou, predtým využívali s manželom rôzne polohy, teraz len klasickú.

17. Vzhľadom na to, že žalobkyňa pred znalcom E.. P. uvádzala niečo iné, konkrétne: „ani teraz sa tomu (sexu) nevyhýbam, ja som niekedy iniciátor. Niekedy mám pocit, že skôr ja mám chuť na sex, nie muž“, súd ju vyzval na vysvetlenie týchto nezrovnalostí, na čo reagovala tak, že pravdou je to, čo vypovedala na pojednávaní. Podobne na pojednávaní uviedla, že v minulosti bola veselá, bezstarostná, po úraze už taká nie je a hneď ju všetko rozlúťostí. Pred znalcom však tvrdila, že je skôr veselá povaha, depresie nemá, je skôr optimistická, nemá zmeny nálad, teraz ju však viac niečo rozplače, nejaký článok alebo film.

18. Na otázku súdu, aby žalobkyňa preukázala nejaký výnimočný dôvod, ktorý by odôvodňoval navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku psychických následkov po nehode o 50% žalobkyňa neodpovedala. Na dotaz súdu ohľadom vysvetlenia zhoršenia kvality jej života v dôsledku ňou popísaných psychických následkov žalobkyňa uviedla, že nie je sebestačná, chýba jej, že nie je medzi ľuďmi, nie je však obmedzovaná pri bežných hygienických úkonoch. Pracovala ako robotníčka, má ukončené stredoškolské vzdelanie bez maturity a nemala ambíciu pokračovať vo vzdelávaní.

19. Žalobkyňa navrhla vypočuť ako svedkyne svoje sestry. P. G. uviedla, že žalobkyňa má traumu zo straty jej sebestačnosti. Nevie sa uvoľniť, zabaviť sa ako pred nehodou, chodí aj menej do spoločnosti a radšej je doma. Zmenila sa jej povaha, je vážnejšia, úzkostlivejšia a plačlivejšia. Smutná je aj z toho, že nemôže mať už deti. K jej sexuálnemu životu vedela len to, že nie je taký ako pred úrazom, nič konkrétnejšie uviesť nevedela. Podobne vypovedala aj I. C., ďalšia sestra žalobkyne.

20. Vypočutý bol aj znalec E.. J. P., ktorý vypracoval psychiatrickú časť znaleckého posudku znaleckej organizácie forensic.sk v spore 9C/513/2015 a ktorý je zapísaný v zozname znalcov aj ako fyzická osoba pre odvetvie psychiatrie a sexuológie. Ten zotrval na posudku, ktorý spracoval, vrátane ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne za položku 253, ktorú ohodnotil 600 bodmi. Uviedol, že lekárske posudky E.. B. je nepreskúmateľný, pretože obsahuje len diagnózy a počet bodov bez nejakej lekárskej správy. Poukázal na to, že E.. B. vyšetrila žalobkyňu v marci 2016, on ju vyšetroval neskôr a pri jeho vyšetrení nezistil u žalobkyne následky podľa položky 255 a ani odškodniteľný následok sexuálnych problémov ako dôsledok dopravnej nehody.

21. Znalec vysvetlil rozdiel medzi položkou 253 a 255, ktorý spočíva predovšetkým v tom, že pri položke 253 vážne duševné poruchy súvisia s poranením mozgu, čo spôsobuje oslabenie určitých psychických funkcií, najmä pamäti, pružnosti, rýchlosti myslenia, pozornosti, sústredenia a podobne. Pri položke 255 sa vyžaduje nejaká posttraumatická stresová porucha, depresívna porucha alebo úzkostná porucha, ktorá je v príčinnej súvislosti s poškodením zdravia, ktoré sa odškodňuje. Znalec však takého príznaku u žalobkyne nezistil. Zistil u nej miernu kognitívnu poruchu, čo znamená ľahké poúrazové obmedzenie alebo oslabenie rozumových schopností, konkrétne ľahké zníženie pamäti, ľahké spomalenie myšlienkových a psychických pochodov a zvýšenú psychickú unaviteľnosť, tiež častejšie migrény.

22. Znalec sa vyjadril aj k tomu, že ak by obmedzenie žalobkyne v jej sexuálnom živote malo spočívať len v tom, že s partnerom využívajú len klasickú polohu, táto skutočnosť sama nie je relevantná pri odškodňovaní následkov úrazu, potrebné je skúmať, či nedochádza v dôsledku toho k partnerskému nesúladu, čo však vyšetrením nezistil.

23. Na otázku aké nepriaznivé následky má poškodenie duševného zdravia pre bežný život žalobkyne znalec odpovedal, že pokiaľ ide o pracovný, športový život žalobkyne a jej záľuby, psychické následky ich neovplyvňujú, len telesné. Psychické následky majú vplyv len na bežný osobný a spoločenský život žalobkyne, ktoré súvisia s oslabením jej psychických funkcií, o ktorých sa zmienil v úvodnej časti výpovede.

24. Vypočutá bola ako svedkyňa E.. C. B., ktorá v celosti zotrvala na svojom lekárskom posudku, aj keď uznala, že jej bodové ohodnotenie môže sa zdať privysoké, vychádzala však z veku žalobkyne

a z toho, čo prežila. Zdôraznila, že žalobkyňa utrpela ťažký úraz mozgu a aj pri jej vyšetrení zistila u nej snahu následky úrazu disimulovať a bagatelizovať. Svedkyňa zistila, že žalobkyňa v porovnaní so stavom pred úrazom je plačlivejšia, unavenejšia, nezvláda toľko ako pred úrazom a má menej intenzívny a kvalitný sexuálny život, keďže v dôsledku zlomenej panvy má bolesti pri pohlavnom styku. Napriek tomu, že v lekárskom posudku uviedla, že jej liečba trvá, považovala jej zdravotný stav za ustálený, z akého dôvodu však vysvetliť nevedela. Potvrdila pritom, že E.. J. P. je skvelý psychiater a sexuológ a že pri jeho neskoršom vyšetrení žalobkyne nemusel zistiť tie následky úrazu, ktoré uviedla ona vo svojom lekárskom posudku.

25. Vo veci 9C/513/2015 bolo rozhodnuté dňa 31.05.2018, pričom žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobkyňu titulom sťaženia spoločenského uplatnenia 22.066 Eur a titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia 18.202,80 Eur do 3 od právoplatnosti rozsudku a žaloba v prevyšujúcej časti bola zamietnutá. Pokiaľ ide o nárok na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia súd ho priznal v rozsahu 30% zo žalovaného 50% navýšenia a tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 3Co/148/2018-267 zo dňa 05.03.2019. Keďže žaloba bola zamietnutá aj v časti úrokov z omeškania, odvolací súd v súlade s názorom prvoinštančného súdu uviedol, že sankcia v podobe úrokov z omeškania je viazaná výlučne na nesplnenie povinnosti žalovaného uvedenej v § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. a že v tomto konkrétnom prípade nárok žalobkyne na zaplatenie úrokov z omeškania podľa § 11 ods. 8 citovaného zákona nevznikol.

26. Súd v tejto veci už raz rozhodol a to rozsudkom č.k. 11C/244/2016-130 zo dňa 29.06.2018, a to tak ako je uvedené aj v tomto výroku rozsudku, teda zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 10.596 Eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia podľa záverov znaleckého posudku forensic.sk a za psychické následky úrazu žalobkyne priznal 600 bodov podľa položky 253 a vo zvyšku žalobu zamietol.

27. Voči tomuto rozsudku sa odvolali obe strany a následne Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 12Co/21/2018-194 z 27.08.2019 ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zrušenie rozsudku odôvodnil odvolací súd tým, že súd prvej inštancie nesprávne nahradil závery lekárskeho posudku E.. B. svojim názorom a že ak sú dva rozdielne znalecké posudky, je povinnosťou súdu vypočítať oboch znalcov a ak rozpory v posudkoch tým nebudú odstránené, je potrebné tieto závery preskúmať znaleckým ústavom, vytkol súdu prvej inštancie aj nezodôvodnenie odmietnutia návrhu žalobkyne na výsluch E.. B.. Uviedol tiež, že súd prvej inštancie zaťažil svoje rozhodnutie skutkovou vadou v otázke možného zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ak nevzal do úvahy individuálne okolnosti prípadu (tie však nekonkretizoval) a že vec nesprávne právne posúdil ohľadom zamietnutia nároku na úroky z omeškania, keďže podľa neho je potrebné vychádzať z § 563 Občianskeho zákonníka a poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/16/2010 a Krajského súdu v Bratislave 6Co/504/2013.

28. V ďalšom štádiu konania po zrušení rozsudku odvolacím súdom súd preto vypočul ako svedkyňu E.. C. B. na návrh žalobkyne. Výpoveď svedkyne však vôbec neovplyvnila a nevedla k zmene skutkového stavu zisteného v predchádzajúcom rozsudku a neovplyvnila ani v ňom prijaté právne závery.

29. V tomto spore základ nároku žalobkyne voči žalovanému spochybnený nebol. Nepochybne bolo preukázané, že vinníkom dopravnej nehody zo dňa 27.01.2014, pri ktorej žalobkyňa utrpela zranenia, bol vodič traktora, ktorý bol poistený povinným zmluvným poistením u žalovaného a tým je daná aj jeho pasívna legitímácia v tomto spore.

30. Sťaženie spoločenského uplatnenia sa chápe ako strata alebo obmedzenie doterajších schopností poškodeného na uplatnenie sa v živote a v spoločnosti. Odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia má napraviť následky škody na zdraví, ktoré majú trvalý charakter a preukázateľne nepriaznivý vplyv na poškodeného, na uspokojenie jeho životných a spoločenských potrieb vrátane výkonu doterajšieho povolania a to vzhľadom na vek poškodeného. Toto odškodnenie musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je náhradou tzv. nemajetkovej ujmy a má slúžiť tomu, aby si poškodený mohol obstaráť náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom.

31. Nová procesná úprava v Civilnom sporovom poriadku spočíva výlučne na prejednacom princípe, princípe kontradiktórnosti a koncentračnej zásade. Dôkazná iniciatíva sa tak presúva na procesné strany

a súd ani nemôže vykonať ďalšie dôkazy nenavrhnuté stranou, pokiaľ sa nejedná o prípady uvedené v § 185 ods. 2, 3 CSP alebo pokiaľ nejde o osobitný druh sporu s ochranou slabšej strany, ktoré sú vymenované v druhej hlave CSP, čo však nie je tento prípad.

32. V danom prípade žalobkyňa síce predložila spolu so žalobou lekárskeho posudku psychiatra a sexuológa E.. B., ktorý je však pre súd neakceptovateľný z formálnych, ale aj obsahových dôvodov. Lekárka stanovila bodové ohodnotenie pri hornej hranici bodového rozpätia, ktoré je uvedené v prílohe č. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. Pri položke 255 je stanovené rozpätie 260 - 1300 bodov, lekárka určila 1000 bodov. Pri položke 323a je určených 300 - 850 bodov, lekárka určila najvyšší možný počet bodov. Zároveň využila aj možnosť upravenú v § 10 ods. 4 citovaného zákona a maximálne navýšila stanovený počet bodov o 100%.

33. Súd však v prípade žalobkyne nemal za preukázané sexuálne problémy žalobkyne v dôsledku dopravnej nehody. ňou navrhnuté svedkyne sa k tejto otázke nevedeli vyjadriť, resp. jedna svedkyňa uviedla, že z rozprávania žalobkyne vie, že to v jej sexuálnom živote nie je také ako predtým, čo však pre súd nemá žiadnu výpovednú hodnotu. Ostala teda len výpoveď žalobkyne na pojednávaní, ktorá však bola do určitej miery v rozpore s tým, čo žalobkyňa uviedla znalci psychiatrovi pri vyšetrení. Zhoda vo vyjadreniach žalobkyne bola len v tom, že po nehode využívajú len klasickú polohu pri sexe, čo však súd nepovažuje za tak nepriaznivý následok na uspokojovanie životných potrieb žalobkyne, že by odôvodňoval nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

34. Položka 255 predstavuje vážne duševné poruchy. Aj keď súd rozhodne nemá záujem bagatelizovať psychické následky úrazu žalobkyne, vychádzajúc z princípu proporcionality v porovnaní s inými prejavmi psychických chorôb, ktoré nastali u iných poškodených ako dôsledok úrazu a ktoré si vyžiadali aj psychiatrickú liečbu na rozdiel od žalobkyne, súd sa nedomnieva, že ohodnotenie týchto následkov pri hornej hranici bodového rozpätia je adekvátne.

35. Lekársky posudok E.. B. má však aj formálne nedostatky, pre ktoré ho súd nemôže akceptovať. Predovšetkým podľa § 8 ods. 1 písm. f/ zákona č. 437/2004 Z.z. totiž nestačí uviesť len počet bodov, ale aj zdôvodnenie počtu. Znamená to, že ak príloha zákona obsahuje pri položke rozpätie bodov, v lekárskom posudku sa musí zdôvodniť stanovený počet bodov. E.. B. však v ňom zdôvodnila len 100% navýšenie a teda nezdôvodnila stanovenie, či už maximálneho počtu bodov (u položky 323a) alebo blízko pri maximálnej hranici (pri položke 255). Navyše lekárskeho posudku možno podať, len ak je zdravotný stav poškodeného ustálený (§ 8 ods. 4 citovaného zákona). E.. B. však v posudku uviedla, že liečba žalobkyne stále trvá. V takomto prípade nebola oprávnená lekárskeho posudku vypracovať. Napokon aj z dodatku znaleckého posudku organizácie forensic.sk vyplýva, že zdravotný stav žalobkyne bol ustálený až 10.06.2016, teda v čase vypracovania lekárskeho posudku E.. B. ešte zdravotný stav ustálený nebol. E.. B. nesprávne uviedla v posudku, že liečba žalobkyne stále trvá, pretože ťažko možno hovoriť o liečbe, keď sama žalobkyňa uviedla, že na psychické následky sa neliečila a nelieči. Psychológa navštívila len raz a aj to z dôvodu, že to vyžadoval posudkový lekár sociálnej poisťovne pre účely posúdenia jej invalidity. Aj táto skutočnosť svedčí o tom, že stanovenie bodového ohodnotenia duševných porúch žalobkyne pri hornej hranici bodového rozpätia nie je správne.

36. Za dôležitú súd považoval aj tú časť výpovede svedkyne E.. B., v ktorej potvrdila, že pri neskoršom psychiatrickom vyšetrení žalobkyne E.. P., ktorého považuje za skvelého psychiatra a sexuológa, nemusel zistiť tie následky ako ona. Vychádzajúc z faktu, že v čase vyšetrenia žalobkyne E.. B. zdravotný stav poškodenej nebol ustálený (k tomu došlo až 10.06.2016 podľa znaleckého posudku, ktorý v tejto časti strany nespochybnili) možno dospieť k záveru, že lekárskeho posudku bol vypracovaný predčasne, keď ešte trvalé následky nebolo možné ustáliť. Aj z toho dôvodu súd pri rozhodovaní vychádzal zo znaleckého posudku forensic.sk a výsluchu znalca E.. P..

37. Súd preto vychádzal pri ustálení psychických následkov úrazu žalobkyne z už spomínaného znaleckého posudku znaleckej organizácie forensic.sk a výsluchu znalca psychiatra E.. J. P., ktorý príslušnú časť znaleckého posudku spracoval po vyšetrení žalobkyne.

38. Súd považoval za irelevantné ako je označená uplatnená položka náhrady (255 a 253), obe totiž predstavujú vážne duševné poruchy. Preto aj keď žalobkyňa v žalobe uplatnila náhradu za položku 255, pretože vychádzala z lekárskeho posudku E.. B., podľa neskoršieho znaleckého dokazovania vznikol jej

nárok za položku 253, keďže súd sa stotožnil so znaleckým posudkom a preto priznal žalobkyni nárok za diagnózu uvedenú pod položku 253. Iný výklad by bol príliš formalistický, od ktorého súdna prax upúšťa a viedol by k neprípustnému odmietnutiu spravodlivosti.

39. Súd dodal, že nemôže zasahovať do bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia vypracovaného znalcom, neznamená to však, že nemôže vyhodnocovať znalecký posudok v kontexte s inými dôkazmi, práve naopak je to povinnosťou súdu. Preto aj v tomto prípade súd vyhodnotil znalecký posudok forensicu.sk spolu s inými dôkazmi - výpoveďou žalobkyne a svedkýň, správou o psychologickom vyšetrení žalobkyne, výsluchom znalca a za dôležitú skutočnosť považuje aj to, že žalobkyňa sa na žiadnu duševnú poruchu nelieči a ani nepociťuje potrebu sa liečiť. Možno sa len stotožniť s tým, čo uviedol znalec pri svojom výsluchu, že ak by žalobkyňa pociťovala vážne následky v oblasti psychiky, logicky by vyhľadala odbornú pomoc.

40. Súd teda pri kvantifikácii nároku žalobkyne vychádzal zo spomínaného znaleckého posudku, ktorým bol ohodnotený psychický trvalý následok žalobkyne v dôsledku dopravnej nehody 600 bodmi, čo pri hodnote 17,66 eur za 1 bod činí 10.596 Eur. Súd preto vyhovel žalobe len v tejto časti.

41. Žalobkyňa si uplatnila nárok aj na 50% zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Podľa citovaného ustanovenia v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%.

42. V danom prípade súd nezistil žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa pre požadované navýšenie. Žalobkyňa síce bola uznaná invalidnou, ale kvôli jej somatickým problémom po úraze, nie psychickým, čo nepochybne vyplýva z posudku sociálnej poisťovne a čo napokon potvrdila aj sama žalobkyňa. Tá na otázku súdu, aby tento nárok zdôvodnila, neodpovedala. Nepochybne uvedený nárok je na mieste pri somatických následkoch žalobkyne, ktoré sú však predmetom iného sporu. Je zrejmé, že žalobkyňa v niektorých prípadoch fyzické a psychické následky úrazu nerozlišovala, napríklad pri tvrdení, že má zábrany chodiť na kúpalisko kvôli zraneniu alebo aj bolesti hlavy nie je možné považovať za psychický následok, ale neuralgický, dôkazom čoho je skutočnosť, že žalobkyňa sa v tejto súvislosti lieči na neurológii.

43. Nárok podľa § 5 ods. 5 citovaného zákona možno priznať len výnimočne, pri fatálnych následkoch poškodenia na zdraví, v prípade žalobkyne v tomto spore ide o následky psychického charakteru, ktoré však súd nepovažoval za tak závažné a výnimočné, aby odôvodňovali priznať mimoriadne zvýšenie náhrady.

44. K zamietnutiu návrhu na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia súd uviedol, že psychické následky úrazu žalobkyne nepovažuje za prípad hodný osobitného zreteľa, keďže nebolo preukázané, že by možnosti zaradenia žalobkyne do spoločenského života v dôsledku nich boli výrazne obmedzené, či úplne stranené. Už samotný fakt, že žalobkyňa ani necíti potrebu liečiť sa u psychológa alebo psychiatra, poukazuje na nie veľkú závažnosť tohto prípadu. Opäť súd zdôraznil, že je potrebné rozlišovať somatické následky úrazu, ktoré nepochybne sú vážnejšie a zakladajú nárok na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, o ktorom už napokon bolo aj právoplatne rozhodnuté, na rozdiel od psychických následkov, ktoré však súd nepovažoval za tak závažné, aby súd mimoriadne zvýšil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Stačí vychádzať z výpovede samotnej žalobkyne, ale napokon aj svedkyne E.. B., pretože ak je niekto plačlivý, hneď sa rozľútosť alebo sa rýchlo unaví, prípadne musí si zapisovať kontroly u lekára a nákupy, je úplne bežný jav u hocikoho a rozhodne neznamená zhoršenie spoločenského uplatnenia žalobkyne v tak výraznej miere, aby bol priznaný nárok na jeho zvýšenie. Znalec E.. P. jasne uviedol aké psychické následky po úraze u žalobkyne zistil - ľahké zníženie pamäti, ľahké spomalenie myšlienkových a psychických pochodov a zvýšenú psychickú unaviteľnosť. Súd pritom nezistil, že by pri takýchto nie závažných dôsledkoch bol niekedy priznaný nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Potrebné je pritom vychádzať aj z princípu proporcionality a len pre uvedomenie si, podľa súdu, až absurdného nároku na 50% zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v prípade žalobkyne súd poukázal na prípad vedený na Okresnom súde Rožňava pod 10C/106/2010, následne na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 5Co/140/2016. Súdy v ňom priznali 22 ročnému žalobcovi, ktorý po úraze zostal na invalidnom vozíku s výrazným ochrnutím všetkých štyroch končatín, bolesťami celého tela, únikom moču, nedomykavosťou ritných zvieračov, kľčami končatín, permanentnou únavou, nespavosťou, depresiou, neschopnosťou sám sa

obliecť a obuť, 25% zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a to z dôvodu, že nejde o prípad ležiaceho človeka vyžadujúceho podávanie umelej výživy a polohovanie. Toto rozhodnutie odobril aj Najvyšší súd SR, keď rozsudkom sp. zn. 3Cdo/209/2017 zo dňa 21.06.2018 dovolanie žalobcu zamietol.

45. Pokiaľ ide o nárok na úroky z omeškania, súd pripomenul všeobecne platnú zásadu o prednosti špeciálnej právnej úpravy pred všeobecnou. V tomto prípade špeciálnou právnou úpravou je zákon č. 381/2001 Z.z., ktorý upravuje vznik nároku poškodeného na sankčné úroky v § 11 ods. 8 v náväznosti na § 11 ods. 6 citovaného zákona.

46. § 11 ods. 7 citovaného zákona jasne uvádza, kedy vzniká nárok na úroky z omeškania - vtedy, ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa ods. 6. Logicky z toho vyplýva, že ak žalovaný si splnil povinnosť upravenú v § 11 ods. 6 daného zákona, nárok na úroky z omeškania žalobkyni nevznikol, ten by bol daný až nesplnením povinnosti na plnenie v zmysle súdneho rozhodnutia po jeho vykonateľnosti.

47. Bolo preukázané, že žalobkyňa uplatnila nárok u žalovaného 05.08.2016. Žalovaný pritom hneď 09.08.2016 jej odpovedal v tom zmysle, že žalobkyňa už skôr uplatnila nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia podľa lekárskeho posudku E.. J., na základe čoho žalovaný čiastočne ho uspokojil mimosúdne s tým, že zvyšok nároku sa rieši v spore 9C/513/2015, kde bolo nariadené znalecké dokazovanie. Súd pritom zistil, že skutočne ešte uznesením súdu zo dňa 15.03.2016 bolo nariadené znalecké dokazovanie na vypracovanie posudku o sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne (teda všetkých následkov vrátane psychických). Tento znalecký posudok bol súdu predložený v spore 9C/513/2015 až 04.01.2017, teda v čase odpovede žalovaného na uplatnený nárok žalobkyne bolo znalecké dokazovanie už nariadené, ale posudok ešte nebol vypracovaný. Žalovaný preto legitímne vo svojej odpovedi poukázal na vykonávanie znaleckého dokazovania. Splnil si preto svoju povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. a preto s poukazom na § 11 ods. 8 citovaného zákona nevznikol žalobkyni nárok na zaplatenie úrokov z omeškania. Tu súd poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22.11.2018 a sp. zn. 1Cdo/212/2017 zo dňa 26.02.2019, Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/148/2018 z 05.03.2019.

48. Tento rozsudok včas podanými odvolaniami napadli obe strany.

49. Žalobkyňa ho napadla, čo do zamietavej časti (výrok II.), poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP (nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci). Súdu prvej inštancie vytýka, že aj po doplnení dokazovania - výsluchom svedkyne E.. B. - opätovne pri ustálení psychických následkov úrazu žalobkyne vychádzal prioritne z výsluchu znalca E. a znaleckého posudku znaleckej organizácie M..sk, neakceptoval zistenie svedkyne, že úraz mal následky aj pre intímny život žalobkyne (inými slovami, že žalobkyňa má v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou aj sexuálne ťažkosti). Odborné a podporné stanovisko svedkyne súd neakceptoval, lebo vychádzal iba zo znaleckého posudku vypracovaného E.. P., ktorý nebol vypracovaný pre predmetné konanie, ale pre konanie, v ktorom bola uplatnená náhrady škody z titulu somatických následkov a preto jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V časti nepriznania 50% navýšenia náhrady za SSU súdu prvej inštancie žalobkyňa vytýka, že jej následky psychického charakteru nepovažoval za výnimočné a závažné, ktoré by odôvodňovali priznanie mimoriadneho zvýšenia náhrady, pričom jej sexuálne ťažkosti vôbec neuznal. Dôvodom hodným osobitného zreteľa v tomto smere bola podľa nej skutočnosť, že chcela ešte raz podstúpiť umelé oplodnenie, keďže pred úrazom prišla o tri svoje deti. Rovnako sa nestotožnila s právnym posúdením jej nároku na úroky z omeškania.

50. Žalovaný ho napadol, čo do I. vyhovujúceho výroku a čo do III. výroku o trovách konania, poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP (nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci). Podstatou jeho odvolacej argumentácia je názor, že ak si žalobkyňa uplatnila svoj nárok v zmysle lekárskeho posudku E.. B., a na takto uplatnenom nároku aj zotrvala, potom bolo na mieste jej žalobu zamietnuť, lebo tento nárok bol nedôvodný a nepreukázaný, čo vyplynulo zo znaleckého dokazovania znaleckej organizácie M..sk, a súd jej nemohol priznať nárok na SSU podľa znaleckého posudku, ak v ňom boli ohodnotené iné položky, ako v lekárskom posudku. Súčasne súdu prvej inštancie vytkol, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania, mal vychádzať z pomeru úspechu. Na základe toho, navrhol rozsudok v ním napadnutej časti zmeniť a žalobu aj vo zvyšku zamietnuť. Zároveň uplatnil trovy odvolacieho konania.

51. Žalobkyňa odvoláciu argumentáciu žalovaného považuje za plne účelovú bez právneho opodstatnenia. Žalovaný pre zmenu odvoláciu argumentáciu žalobkyne nepovažuje za správnu a dôvodnú. Následnú ďalšiu kontra argumentácia strán sporu nebolo potrebné bližšie premietnuť do dôvodov tohto rozhodnutia, lebo do sporu nepriniesla žiadne nové svetlo.

52. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú základné zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383, § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu strán nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok je vecne správny, čím boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

53. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

54. Ustanovením § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd je zároveň povinný vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami v odvolaní, pričom za podstatný argument je potrebné považovať taký argument, ktorý má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania môže priniesť priaznivejšie rozhodnutie pre odvolateľa.

55. Odvolací súd v zmysle ustanovení § 379 a § 380 CSP viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, keďže jeho argumentácia bola vecne správna, objektívna, presvedčivá, vytykané nedostatky odstránil, resp. odklon od právneho názoru vysloveného odvolacím súdom v ostatnom zrušujúcom uznesení dôkladne odôvodnil, ktorý podporil navyše spomenutými rozhodnutiami, pričom ani postup odvolacieho súdu, ktorý svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor tu zmenil a potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým tento skorší právny názor nerešpektoval, nie je porušením procesných predpisov, lebo je ovplyvnený vyššie uvedenými rozhodnutiami. Mal za to, že všetky dôvody, ktoré strany uvádzali v odvolaní, vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, pričom rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria jeden celok.

56. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. V odvolacom konaní sa dispozičná zásada prejavuje tým, že odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania, t. j. že odvolanie prejedná len v medziach, v ktorých ho odvolateľ napáda. Ustanovenie § 379 CSP zároveň vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania, pričom ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania. Odvolací súd je podľa ustanovenia § 380 ods. 1 CSP viazaný aj dôvodmi odvolania, t. j. na

iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ustanovením § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodovaní o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenie zistil. Jedinú výnimku predstavuje podľa ustanovenia § 380 ods. 2 CSP oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, a to z úradnej moci.

57. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie stranami tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivito i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správny skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľom. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné.

58. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

59. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivito, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, pričom súd má povinnosť dbať na tom, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie postačujúco a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané stranami v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

60. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ustanovenia § 191 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. písm. f/ CSP je možné teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

61. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny

právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným odvolacím dôvodom, ale v danom prípade táto námietka nie je opodstatnená, pretože súd prvej inštancie jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré žalobe čiastočne vyhovel a pre ktoré ju vo zvyšku zamietol a prečo o trovách konania rozhodol tak, ako rozhodol. Napokon polemika o nesprávnosti súdom prvej inštancie vysloveného právneho záveru pre odlišné skutkové závery vyvodzované stranami, pričom stranami namietaná nesprávnosť vytvorenia skutkového základu nie je daná, sama o sebe nie je presvedčivou bázou pre konštatovanie vecnej nesprávnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie správne právne vec posúdil.

62. Odvolací súd v prejednávanej veci potom dospel k záveru, že odvolacie dôvody uplatnené stranami neboli naplnené.

63. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu strán zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

64. Preto odvolací súd podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP, po vyčerpaní relevantných odvolacích dôvodov, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v merite veci (I. a II. výrok) ako vecne správny potvrdil.

65. Pokiaľ ide o vecne správny výrok o trovách konania, odvolací súd poukazuje na to, že výrok o nároku na náhradu trov konania musí byť formulovaný tak, že v ňom musí byť uvedené nielen kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania ale musí v ňom byť uvedená aj formulácia, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti (pozri, NS SR, sp. zn. 6Cdo/222/2016). V zmysle uvedeného potom odvolací súd upresnil, kto a ako o výške priznanej náhrady rozhodne.

66. Preto odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP s vyššie uvedeným upresnením potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku III. o trovách prvoinštančného konania.

67. Ani jedna zo sporových strán so svojím odvolaním nepochodila. Odvolací súd tak aplikujúc ustanovenia § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP žiadnej zo strán náhradu trov odvolacieho konania nemohol priznať.

68. Odvolací súd marginálne uvádza, že procesný predpis upravujúci konanie pred súdmi - Civilný sporový poriadok - ktorého znalosť sa u sudcu prvoinštančného súdu prezumuje, nedáva tomu oprávnenie a povolenie vnášať do dôvodov svojho rozhodnutia subjektívne emócie, zrejme vyvolané neprijatím/nepochopením záverov zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu.

69. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).